

Maatschappelijk dienstverleners in een veranderende omgeving

Maatschappelijk dienstverleners in een veranderende omgeving

Lia van Doorn
Coreferaat: Lou Jagt

Bohn Stafleu van Loghum
Houten 2009

© Bohn Stafleu van Loghum, 2007

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of opnamen, hetzij op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Samensteller(s) en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een betrouwbare uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor drukfouten en andere onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen.

ISBN 978 90 313 7637 7

NUR 741

Ontwerp binnenwerk: TEFF, Matthias Noordzij, Hurwenen

Ontwerp omslag: Studio Bassa, Culemborg

Automatische opmaak: Pre Press Media Groep, Zeist

Bohn Stafleu van Loghum

Het Spoor 2

3990 GA Houten

www.bsl.nl

Inhoud

Een woord vooraf	1
Maatschappelijk dienstverleners in een veranderende omgeving	3
Maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen	3
Vernieuwing en morele invulling	5
Vier veranderingen en de reacties daarop van maatschappelijk dienstverleners	7
Aanknopingspunten voor toerusting van de maatschappelijke dienstverlening	15
Tot besluit	20
Literatuur	21
Effectief of niet, dat is de kwestie	23
Literatuur	28
De Marie Kamphuis Stichting (MKS)	29
De bijzondere leerstoel	29
MKS-lezing en MKS-prijs	30
MKS-website en MKS-archief	31

Een woord vooraf

In sobere lijnen schetst Lia van Doorn de grote maatschappelijke veranderingen anno 2009, die ook het maatschappelijk werk en de uitvoerders daarvan niet ongemoeid laten. Zij stelt zichzelf in dat verband de vraag hoe het staat met het omgevingsbewustzijn van maatschappelijk werkers. Komt het maatschappelijk tij bijvoorbeeld tot uitdrukking in de professionele debatten binnen de beroepsgroep? Aan de hand van de studie van Deborah Stone gaat Van Doorn in op de complexere werkelijkheid waarmee de hedendaagse professional te maken heeft.

Specifiek behandelt zij vier veranderingen - coalitievorming, partijpolitieke inkleuring, risicobeheersing en media-invloed - die op het sociale domein afkomen. Bij elk van deze veranderingen staat zij stil en onderzoekt de impact die deze hebben op maatschappelijk werkers. Haar voorlopige conclusie luidt dat de ontwikkelingen die zij geschetst heeft zonder meer ingrijpend zijn voor de beroepspraktijk, maar dat het momenteel nauwelijks te bepalen valt wat uiteindelijk de effecten zullen zijn. Dat moet echter geen aanleiding zijn - zo stelt Van Doorn - om bij de pakken neer te gaan zitten. Zij schetst vier mogelijkheden om de professie toe te rusten om de nieuwe werkelijkheid tegemoet te treden. Door vernieuwing te baseren op de fundamenteën van de professie, via (de terugkeer van) sociale actie en debat, via bondgenootschap tussen professionals en managers en via het concept van levenslang leren. In haar ogen kan dit professionals en organisaties helpen om ondernemend te zijn, waardoor ze de maatschappelijke ontwikkelingen beter kunnen interpreteren en analyseren en er snel op kunnen inspelen.

In zijn coreferaat stelt Lou Jagt dat het maatschappelijk werk niet alleen moet zoeken naar antwoorden die de veranderende samenleving aan het beroep stelt, maar tevens stil moet staan bij de vraag of het maatschappelijk werk wel effectief is. In een korte historische terugblik schetst hij hoe er in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw op grond van evaluaties sprake was van een effectiviteitscrisis in de Verenigde Staten in het social work. Vervolgens richt hij zijn blik op de situatie in Nederland en vraagt zich af hoe het staat met de body of knowledge van het vaderlandse maatschappelijk werk. Jagt is daarover niet optimistisch en kraakt menige harde noot. Hij pleit voor meer samenhang en krachtenbundeling vanuit weten-

schap en praktijk, om de professie van betere – met name wetenschappelijke – fundamenten te voorzien.

Harry Hens

Penningmeester Marie Kamphuis Stichting